

EFFEKTER AF BORTSKRÆMNING OG REGULERING

FORELØBIGE RESULTATER

SPØRGSMÅL

- Hvad er effektiviteten af forskellige typer skræmmemidler?
- Øger aflastningsmarker behovet for skræmning på naboarealer?

Forsøg med optrapning af bortskræmning af bramgæs, andre gæs og sangsvaner på vintersæds- og vinterrapsmarker, oktober 2020 til maj 2021

0. Ingen bortskræmning

– Alle VS-marker

AU besøger VS markerne 2x dagligt (morgen, middag, eftermiddag)

Dette for at sikre registrering af gæs så hurtigt som muligt de indfinder sig.

Det samme er lodsejer/jægere velkomne til. Men skal registreres!

Så snart der konstateres gæs viftes de væk og vi går videre til trin 1.

1. Passiv bortskræmning

– Alle VS-marker

Fugleskræmsler opsættes når gæssene er set på marken. Nu starter stopuret!

AU fortsætter de 2 daglige besøg.

Lodsejer/jægere er er velkomne til at gøre det samme. Men skal registreres!

Konstateres der gæs viftes de væk.

Stopuret for effekten af passive skræmmemidler stopper.

Og vi går videre til trin 2.

2. Laser og visuel bortskræmning

– Alle VS-marker

Må påbegyndes når der er set gæs mellem de passive skræmmemidler. Skræmmemidlerne bliver stående.

AU fortsætter de 2 daglige besøg.

Lodsejere/jægere er velkomne til at gøre det samme. Men skal registreres!

Gæs skræmmes af AU med Laser. Lodsejere og jægere må vifte dem væk men skal registreres. INGEN ANDEN SKRÆMNING.

Der må IKKE skydes skræmmeskud eller reguleres.

Oplever vi situationer med gæs der benytter markerne kontinuerligt i mere end 2 dage på trods af bortskræmning med laser går vi videre til trin 3.

3. Akustisk bortskræmning

– kun IKKE-nabomarker til aflastningsmarker

Må begyndes når gæssene har vist sig tolerante overfor laseren.

Skræmmemidler bliver stående.

AU fortsætter de 2 daglige besøg.

Lodsejer/jægere er er velkomne til at gøre det samme. Men skal registreres!

Gæs skræmmes af AU med signalpistol/jagtgevær som skræmmeskud. Det samme må lodsejer og jægere men skal registreres!

INGEN ANDEN BORTSKRÆMNING. Dvs. ingen viften eller nedlæggelse af individer.

Oplever vi situationer med gæs der benytter markerne kontinuerligt i mere end 2 dage på trods af akustisk bortskræmning går vi videre til trin 4.

For marker som ligger op af aflastningsmarker, intensiveres passiv bortskræmning sammen med visuel bortskræmning. Hvis dette fortsat ikke virker, udføres akustisk bortskræmning. Hvis dette heller ikke viser sig tilstrækkeligt, går vi til trin 4.

4. Regulering

– Kun IKKE-nabomarker til aflastningsmarker

Må tages i brug når den akustiske bortskræmning har vist sig utilstrækkelig.

AU fortsætter de 2 daglige besøg.

Gæs skræmmes af AU regulering med riffel under de 3 daglige besøg. Samt mulighed for organisering af morgenregulering med skjul og lokkefugle med jagtlejer/reguleringshold.

Lodsejere og jægere er velkomne til også at regulere men skal registreres!

Alle døde fugle fjernes fra marken. Dette skyldes usikkerhed på måling af effekt.

Såfremt det ikke kan foretages forsvarlig regulering med riffel må der fortsat benyttes skræmmeskud med signalpistol eller jagtgevær.

Hvis der er foretaget gentagne reguleringer af gæs og de fortsat returnerer, kan det afprøves at lade de nedlagte fugle ligge på marken (som foder for havørne hvilket vil holde gæssene væk). Dette ekstra tiltag skal aftales med AU og registreres.

0. Ingen bortskræmning

– Alle VS-marker

1. Passiv bortskræmning

– Alle VS-marker

2. Laser og visuel bortskræmning

– Alle VS-marker

3. Akustisk bortskræmning

– kun IKKE-nabomarker til aflastningsmarker

4. Regulering

– Kun IKKE-nabomarker til aflastningsmarker

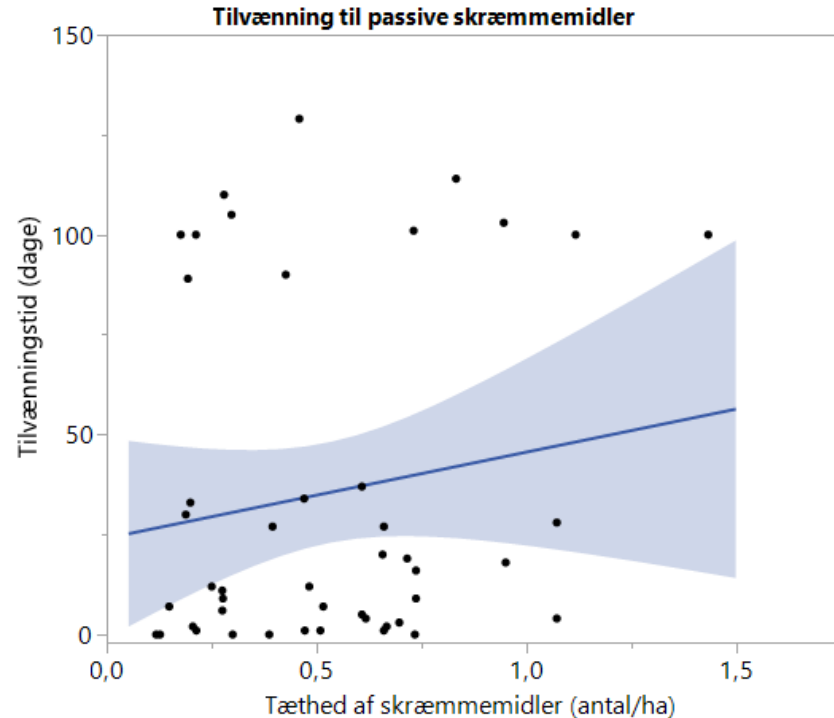
EFFEKTER AF PASSIVE SKRÆMMEMIDLER

På tværs af alle tre arter.

Gns. tilvænningsstid = 35 dage,
men stor variation (fra 0 - 129
dage, nogle aldrig!)

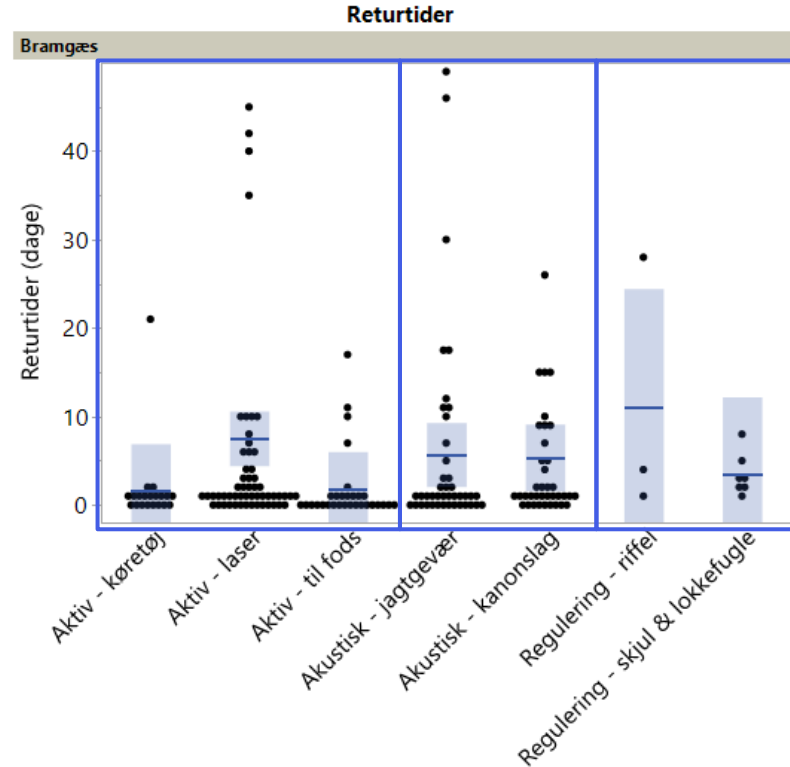
2019: gns. 18 dage.

Ingen statistisk dokumentation
for at større tæthed af
skræmmemidler har en effekt

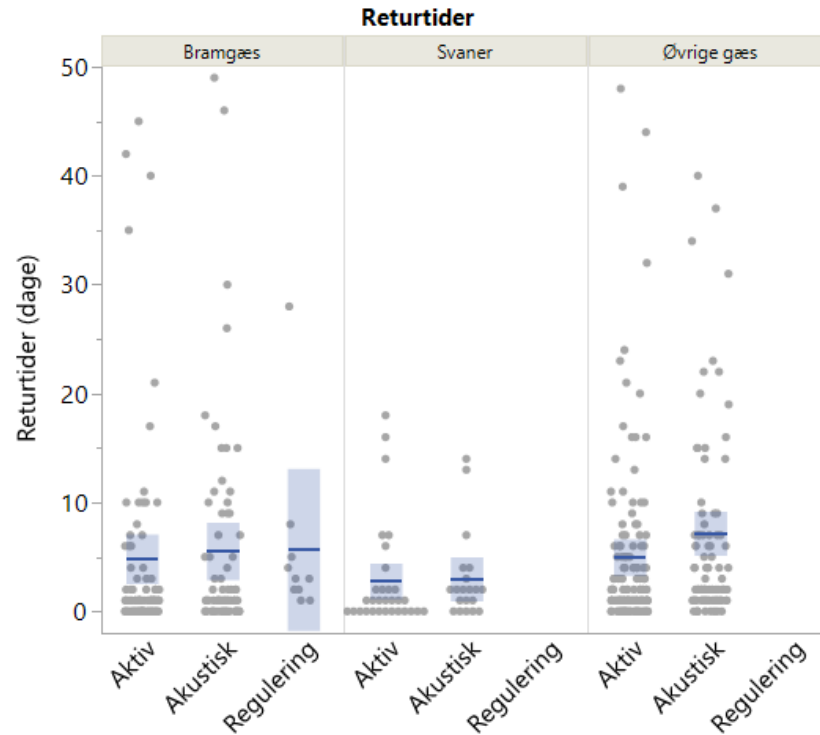
SAMMENLIGNING INDEN FOR GRUPPER AF SKRÆMMEMIDLER

Returtider (indenfor samme niveau) for bramgæs på marker med mindst akustisk skræmmeniveau, uden nabomarker.

SAMMENLIGNING PÅ TVÆRS AF TYPER AF SKRÆMNING

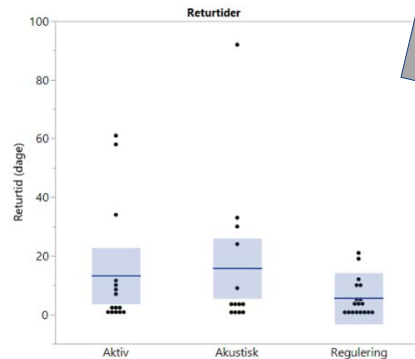
På vintersædsmarker med mindst akustisk skræmmeniveau, uden nabomarker.

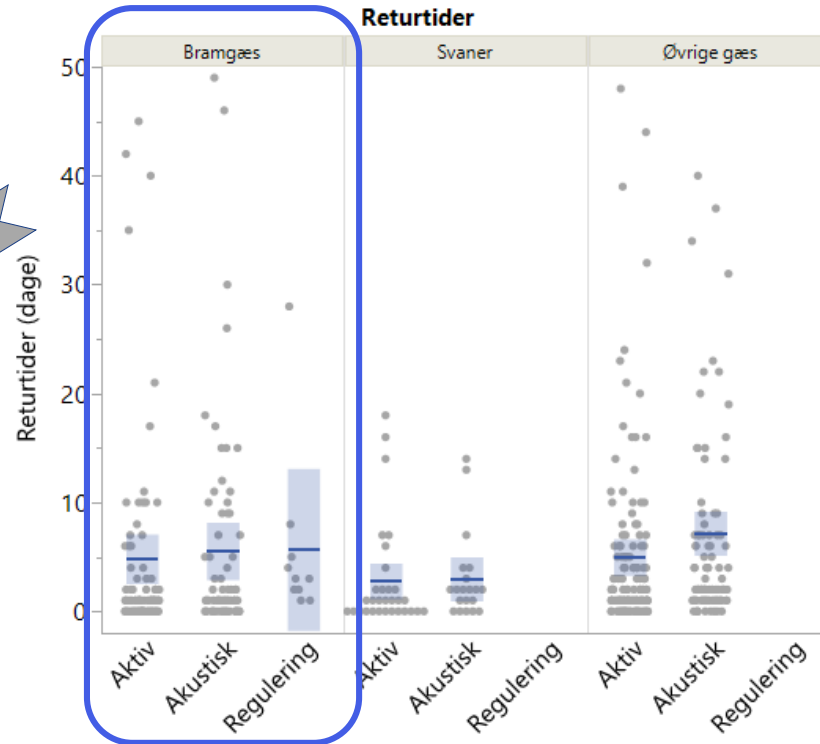
SAMMENLIGNING PÅ TVÆRS AF TYPER AF SKRÆMNING

Resultater fra sæsonen 2019/20:

Observerede returtider: ingen forskel

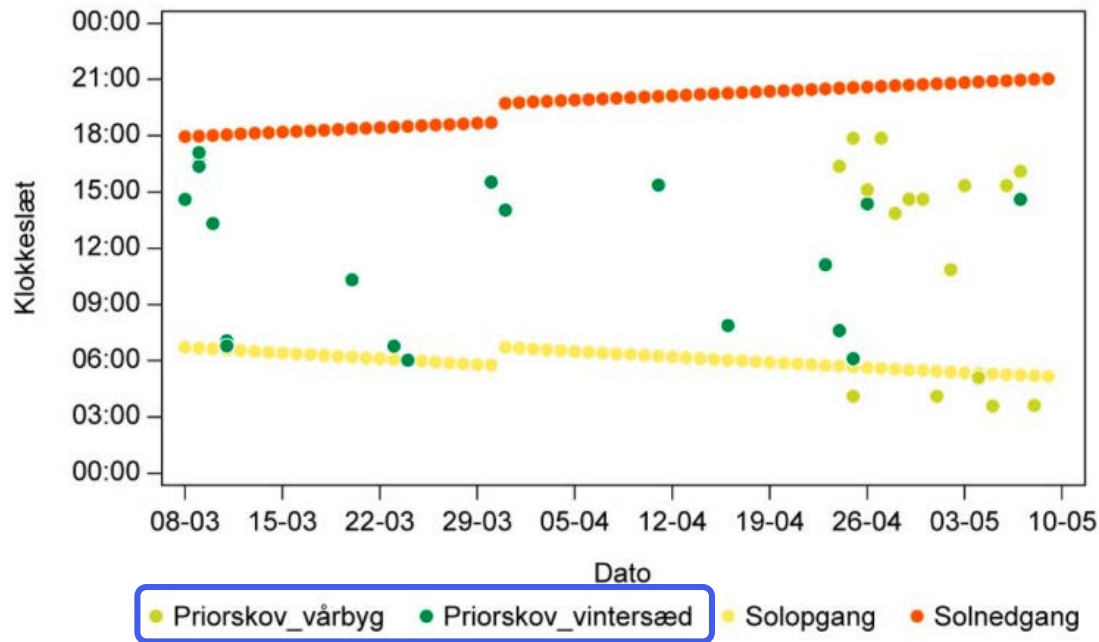
GPS-fugle: signifikant længere returtid ved regulering, men lille prøvestørrelse

MANGE GÆS VENDER TILBAGE INDEN FOR SAMME DAG OG NYE KOMMER TIL – VIST VED GPS SPORINGER

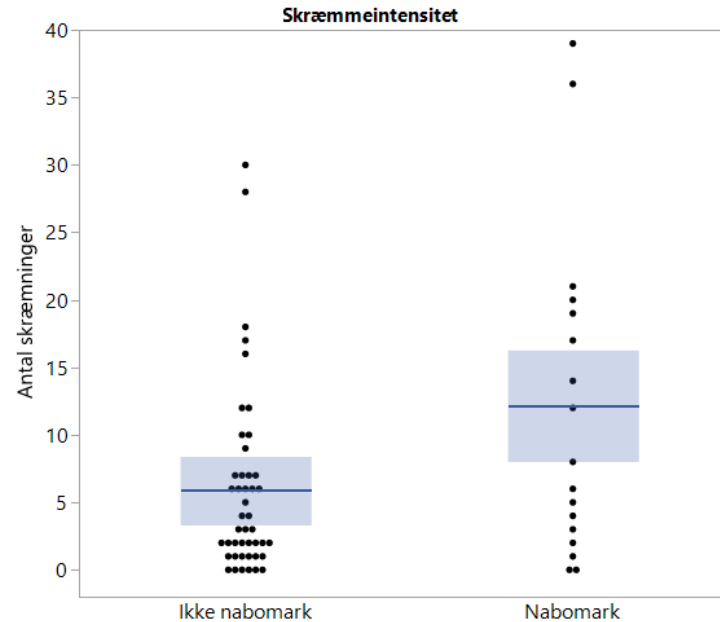
Ankomst-tidspunkter af GPS-mærkede bramgæs på marker

AFLASTNINGSMARKER ØGER BEHOVET FOR BORTSKRÆMNING PÅ NABOMARKER

På tværs af alle tre arter, for vintersædsmarker

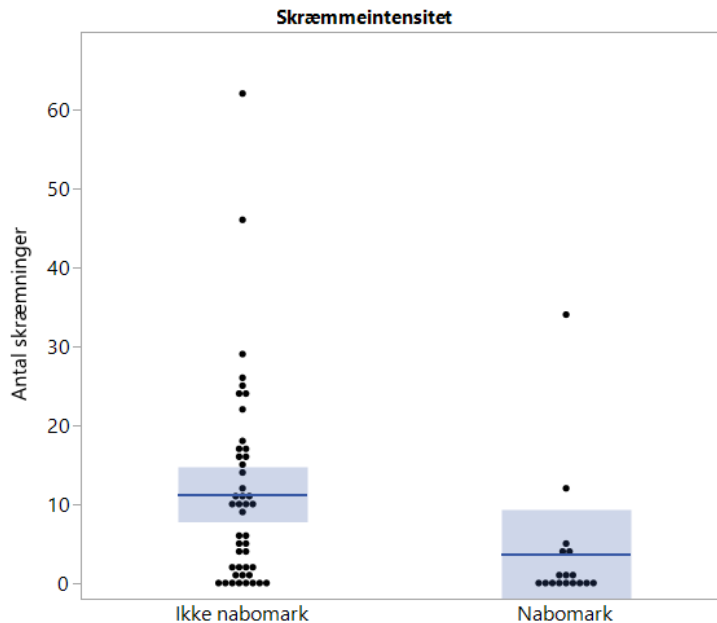
Periode 1: mens roespildet blev udnyttet

MEN NÅR DER ER SPIST OP PÅ AFLASTNINGS- MARKERNE ER DET OMVENDT

På tværs af alle tre arter, for
vintersædsmarker

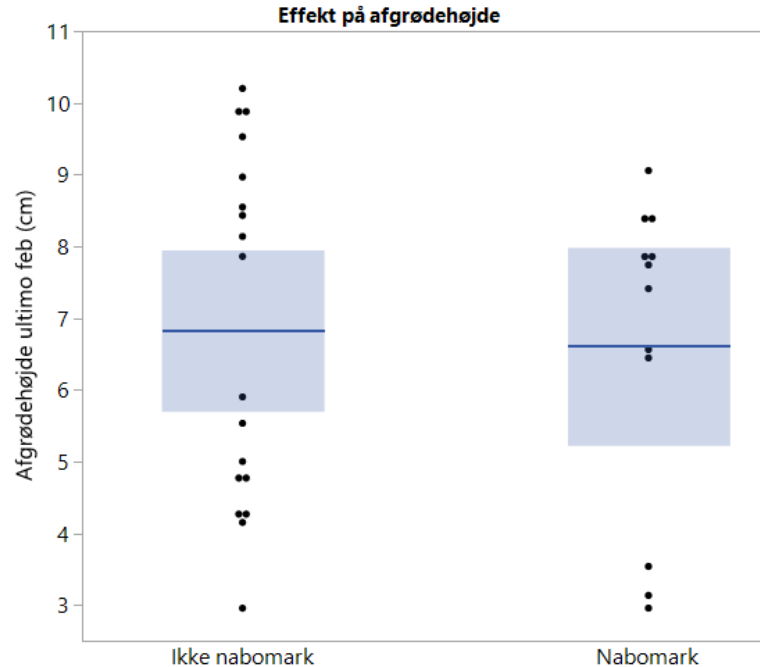
Periode 2: da gæssene
havde ophørt med at bruge
roespildet

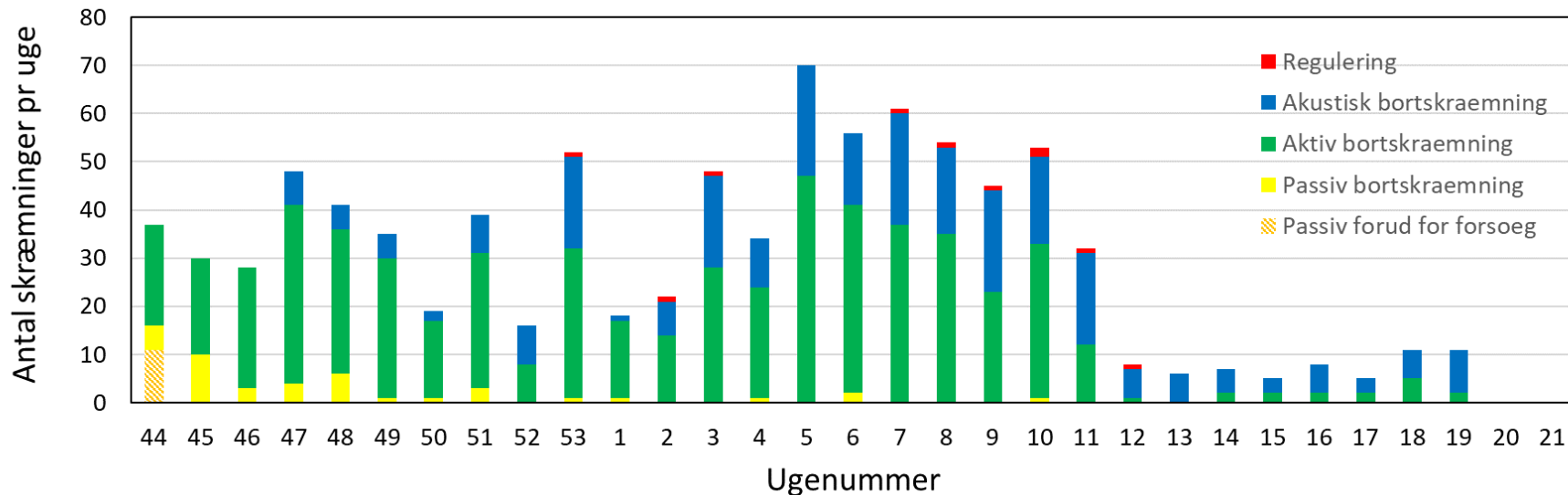
EFFEKT PÅ HØJDEN AF VINTERHVEDEN (UDTRYK FOR GÅSEBELASTNING)

Målt i slutningen af februar 2021

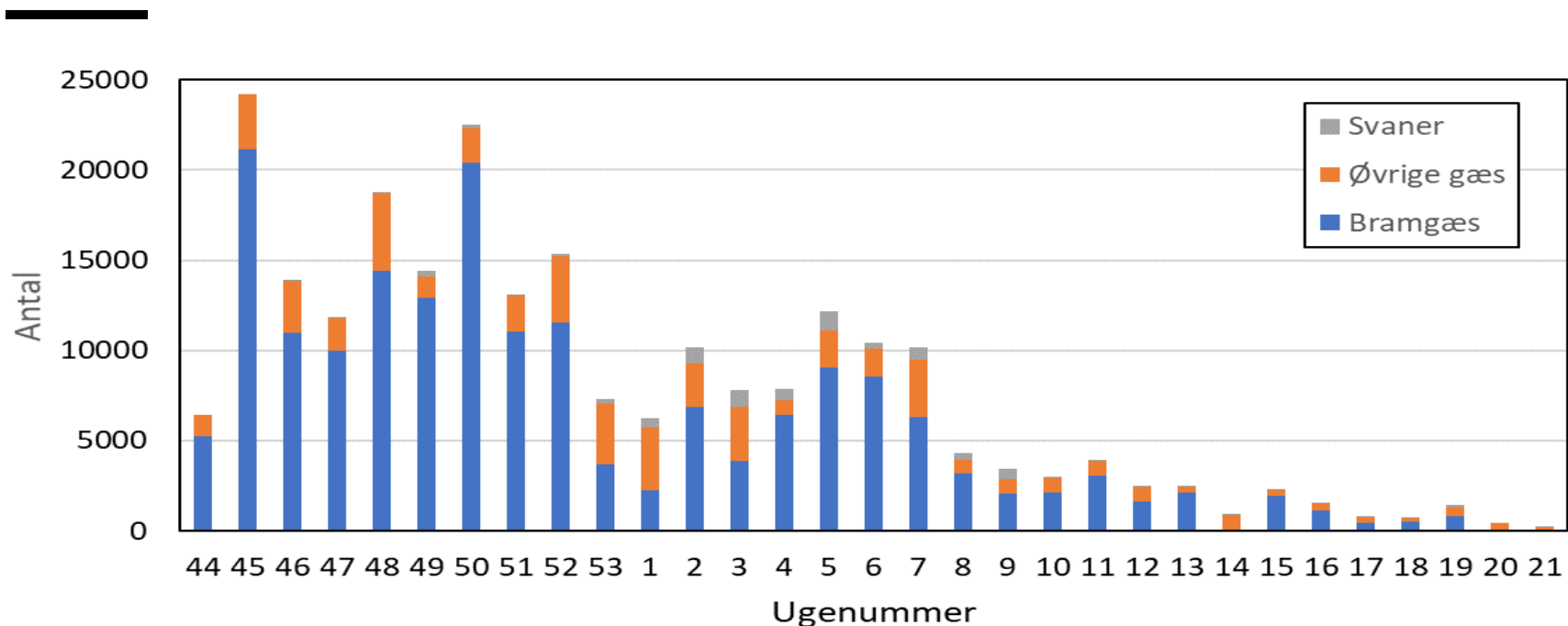
Enheden er marker

ANTAL SKRÆMNINGER PR. UGE OVER SÆSONEN

ANTAL GÆS OG SVANER PR. UGE OVER SÆSONEN

KONKLUSIONER

- ▶ Passive skræmmemidler har begrænset effekt; kan ikke stå alene som skræmmemiddel, uanset tæthed
- ▶ Laser har en god effekt (men variabel)
- ▶ Ellers ikke stor forskel i effektivitet af forskellige skræmmemidler
- ▶ Tendens til at regulering har en bedre effekt end andre skræmmemidler, men meget variabelt
- ▶ Fordi bramgæssene kommer i store flokke og er hurtige til at opsøge nye marker, skal der patruljeres flere gange om dagen for at sikre markerne
- ▶ Nabomarker til aflastningsmarker er særligt udsatte, men effekten udlignes over vintersæsonen
- ▶ Aflastningsmarker løser en stor del af problemet november-januar, men der er et problem i februar-marts, inden gæssene forlader området eller går over på enge